

проведенням елементів науково-дослідної роботи, проведенням мікродосліджень, використанням інноваційних педагогічних технологій, проведенням нестандартних уроків тощо.

Нам імпонує думка О.Матвієнко [2], яка розкриває необхідність освоєння майбутніми вчителями початкових класів технологією особистісно зорієнтованого навчання і виховання, побудови процесу виховання через виховні справи. Підготовка виховної справи вимагає алгоритмізації виховного процесу, реалізації технологічності. Серед умінь, які необхідно формувати в студентів під час педагогічної практики, дослідниця виокремлює вміння моделювати, конструювати потрібні ситуації. Такий підхід засвідчує про необхідність підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації виховного процесу в початковій школі на інноваційній технологічній основі.

Таким чином, цілісна підготовка майбутніх учителів початкових класів до створення навчально-виховних ситуацій як особистісно зорієнтованого методу не можлива без практичної складової, яка забезпечується під час проходження різних видів педпрактики. Ефективність цієї ланки педагогічного процесу ЗВО залежить від забезпечення її організації на засадах компетентного та інноваційного підходів.

Список використаних джерел

1. Ліба О. М. Критеріальні підходи до педагогічної практики у процесі формування професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи / О. М. Ліба, Н.С.Ліба // Компетентнісні індикатори стратегії «Європа 2020»: здобутки і перспективи педагогічної освіти [Електронний ресурс]: колективна монографія. – Мукачево : РВЦ МДУ, 2020. – С. 191-219.
2. Матвієнко О. В. Організація педагогічної практики з виховної роботи в початковій школі / О.В. Матвієнко. – К. : Стилос, 2003. – 124 с.

ФІЙСА Н. В.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету, Україна

ЕМОЦІЙНА ЗАБАРВЛЕНІСТЬ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Процес модернізації системи освіти зумовлює розширення міжнародних зв'язків України, співпрацю та необхідність спілкування між країнами та народами з різними мовами та культурними традиціями. Державний стандарт базової і повної середньої освіти, ґрунтуючись на основних положеннях Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, визначає зміст навчання іноземної мови та формулює мету навчання, яка полягає в оволодінні іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування.

Мова як знакова система реалізується в мовленні у двох основних формах – діалогічній (полілогічній) і монологічній, що відрізняються як лінгвістичними, так і психолінгвістичними та паралінгвістичними особливостями, мають свою специфіку.

Діалогування – це процес мовної взаємодії, який передбачає обмін репліками, що не досягають об'ємів монологічних висловів. Під терміном «діалог» розуміється як сам процес діалогування, так і його результат – текст [3].

Характерною особливістю діалогічного мовлення є його *емоційна забарвленість*. Оскільки мовець передає свої думки, почуття, ставлення до того, про що йдеться, мовлення емоційно забарвлене. Це знаходить відображення у відборі лексико-граматичних засобів, у структурі реплік, в інтонаційному оформленні тощо. Справжній діалог містить репліки подиву, захоплення, оцінки, розчарування, незадоволення та ін. [2, С. 148].

Мовленнєві ситуації, створювані на заняттях, не завжди викликають в учнів емоційно-мовленнєву реакцію, без якої їхнє мовлення нагадує навчальний діалог. Емоційна недостатність мовленнєвих дій в умовах мовленнєвих ситуацій, що створюються у навчальному процесі, зумовлена їхньою нереальністю і лише уявленими обставинами, якими вони обґрунтовуються. Емоційна недостатність мовлення учнів пояснюється і тим, що в їхньому лексико-граматичному арсеналі відсутні мовні засоби, що дають можливість передати їхні емоції в різних мовленнєвих ситуаціях.

Згідно з теорією емоційної регуляції навчальної діяльності О. Чебикіна, почуттєво-емоційне передавання вчителем (викладачем) матеріалу, що вивчається, і відповідно його почуттєво-емоційне відтворення учнями (студентами) значно підвищує продуктивність процесу навчання для обох його учасників: для перших полегшується завдання утримання уваги учнів на предметі вивчення, а для других – можливість запам'ятовування і засвоєння інформації, що емоційно сприймається [4, с. 3].

Емоційне пред'явлення матеріалу і його емоційне відтворення можливі, на думку О. Чебикіна, у процесі *емоціогенної ситуації*, яка визначається ним як «обставини навчальної діяльності, що з різною силою актуалізують емоції учнів» [4, с. 32]. Виникає емоціогенна ситуація «внаслідок зіткнення реальних потреб учнів і можливостей їхнього задоволення, що існують у певний момент» [4, с. 32].

Емоційна ситуація відрізняється від мовленнєвої тим, що вона зумовлюється не вигаданими обставинами чи нехай навіть реальними, але з явно вираженою навчальною метою, а самим ходом навчального процесу, розгортання якого в діях має бути невідомим для учнів, але добре спланованим вчителем. Раптовість ситуації, значущої для учнів, викликає у них емоційний сплеск, що супроводжується зовні неорганізованими мовленнєвими реакціями. Проте саме ця неорганізованість мовлення, яка виникла внаслідок несподіваних дій педагога, і є реальною мовленнєвою поведінкою [1, с. 288].

На основі емоціогенних ситуацій О. Чебикін визначає такі види емоцій: байдужість, страх, ентузіазм, здогад, інтерес, допитливість, цікавість, здивування, образа, радість, розчарування, нудьга, сумнів, сором, захоплення, задоволення, і детально описує їхній екстралінгвістичний прояв [4].

Лінгвістичний аспект емоційно-мовленнєвого компонента полягає в тому, що мова є засобом для опису речей і подій, вираження певних почуттів: симпатії, обурення, ейфорії, розчарування, вона служить також для того, щоб викликати певну поведінку, яка виражається у приємних і неприємних почуттях і, нарешті, у певних діях. Мова застосовується також для оцінки чого-небудь, щоб попросити чи запитати когось про що-небудь і т. д. Таким чином, з погляду прагматики мова передає відомості, почуття, емоції, які формують поведінку.

За Р. Мартиновою [1, с. 294] зміст навчання будь-якого виду мовленнєвої діяльності включає емоційно-мовленнєвий компонент, що передбачає емоційно-почуттєве вираження думок у будь-якій ситуації мовленнєвого спілкування так само, як і в будь-якому діалогічному висловлюванні; присутність такого емоційно-мовленнєвого компонента забезпечується лінгвістичними знаннями кожної фрази, яка є його складовою, а також мовними навичками, лінгвістичними, передмовленнєвими і мовленнєвими вміннями його вживання.

Таким чином, справжній діалог повинен нести емоційну забарвленість, а мовленнєві ситуації, створювані на заняттях іноземної мови, повинні викликати в учнів емоційно-мовленнєву реакцію, що є запорукою успішного оволодіння іноземною мовою.

Список використаних джерел

1. Мартинова Р. Ю. Цілісна загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов : моногр. / Р.Ю. Мартинова – К.: Вища шк. – 2004. – 454с.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / за ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
3. Скалкин В.Л. Обучение диалогической речи (на материале английского языка): пособие для учителей / В.Л. Скалкин. – К.: Рад. шк., 1989. – 158 с.
4. Чебыкин А. Я. Теория и методика эмоциональной регуляции учебной деятельности / А. Я. Чебыкин. – Одесса, 1999. – 158 с.

ФІЗЕШ О.Й.

Мукачівський державний університет, Україна

ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ ДО ВИКЛАДАННЯ «ОСНОВ ПЕДАГОГІКИ» В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Інтенсифікація глобалізаційних процесів, стрімкий розвиток інформаційного суспільства зумовили переосмислення значення освіти в цивілізаційному вимірі. Важливе місце в цьому ряду завжди посідають заклади вищої педагогічної освіти, які здійснюють кадрову підготовку для всіх освітніх ступенів. Відповідно актуальність заявленої теми зумовлена, по-перше, необхідністю підвищення якості підготовки вчителів та викладачів для освітніх закладів різних рівнів; по-друге, прийняттям Концепції розвитку педагогічної освіти (2018), основна мета якої полягає у «вдосконаленні системи педагогічної освіти для створення бази підготовки педагогічних працівників нової генерації, створення умов для залучення до педагогічної діяльності фахівців інших професій та забезпечення умов для становлення і розвитку сучасних альтернативних моделей безперервного професійного та особистісного розвитку педагогів, які, у тому числі, стануть ключовою умовою впровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» [1].

Розроблення проблем інтернаціоналізації освіти, методологічного підґрунтя сучасних освітніх реформ, аналіз напрямів державної освітньої політики належить В. Андрущенко, В. Кременю, В. Луговому, В. Лутаю та ін.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>